

Nr 96

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avtal om häkteslokaler i Örebro.

(3:e avd.)

I propositionen nr 100 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 14 mars 1958, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtalsbestämmelser av det innehåll som föredragande departementschefen angivit.

Vid 1956 års riksdag beslöts att såsom ersättningsanstalter för Långholmen skulle uppföras två centralanstalter, en i Österåkers kommun, Stockholms län, och en i Kumla stad (prop. 1956: 79; SU utl. 1956: 144). Fångvårdsbyggnadsutredningen, vars förslag låg till grund för propositionen, hade uttalat att man intill Kumlaanstalten borde uppföra ett mindre häkte, avsett att ersätta fångvårdsanstalten i Örebro som borde nedläggas, enär den låge i direkt anslutning till läroverkets i Örebro gårdsplan. Överenskommelse borde enligt utredningen träffas med Örebro stad angående den gamla anstaltens rivning i syfte att snarast möjliggöra läroverkets utbyggnad. Frågan om häkteslokaler i anslutning till den föreslagna Kumlaanstalten upptogs icke till behandling i Kungl. Maj:ts förslag. Kungl. Maj:t uppdrog den 29 juni och den 6 juli 1956 åt fångvårdens byggnadskommitté att avge detaljerade förslag till byggnads- och personalplaner m. m. vid anstalterna i Österåker och Kumla. I kommitténs förslag den 10 oktober 1956 till detaljutformning av de båda anstalterna beräknades icke några häktesplatser i anslutning till Kumlaanstalten.

Sedan 1957 års riksdag godkänt i proposition nr 166 på grundval av kommitténs betänkande framlagt förslag rörande den närmare utformningen av anstalterna i Österåker och Kumla — därvid förutsattes, att fångvårdsanstalten i Örebro skulle nedläggas — uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 10 maj 1957 åt fångvårdens byggnadskommitté att upptaga förhandlingar med Örebro stad om anordnande av ett häkte i anslutning till ett nytt polis- och bygge i staden.

Med anledning av nyssnämnda uppdrag att förhandla med Örebro stad om anordnande av ett häkte i staden har *fångvårdens byggnadskommitté* (skr. 14/2 1958) framlagt förslag om häkteslokaler i Örebro. Kommittén har med Örebro stad träffat preliminärt avtal rörande anordnande av häkte i staden, vilket underställts Kungl. Maj:t för godkännande. Genom avtalet kan anstå med uppförande av den särskilda häktesbyggnad i anslutning till den blivande anstalten i Kumla, varom fångvårdsbyggnadsutredningen, såsom i det föregående redovisats, framlagt förslag.

Avtalet med Örebro stad har följande huvudpunkter.

Kronan utfäster sig att, när den planerade fångvårdsanstalten i Kumla färdigställts, nedlägga verksamheten vid fångvårdsanstalten i Örebro. Staden åtar sig att själv svara för förvaring och underhåll av häktade som åtalats för brott vid Örebro rådhusrätt eller som gjort sig skyldiga till lösdriveri och skall ställas inför poliskammaren. Vidare förbinder sig staden att, så snart möjligheter föreligger därtill, iordningställa en häktesavdelning med 14 platser, varav 6 skall disponeras av kronan. Ekonomiskt regleras åtagandena på det sättet att kronan utger en årlig hyra av 11 000 kronor för sin andel av häktesavdelningen, 43 procent av de faktiska inventariiekostnaderna för avdelningens iordningställande och 43 procent av driftkostnaderna, med det förbehållet att om proportionen av kronans fångar överstiger 43 procent, ersättning skall utgå efter den verkliga proportionen mellan kronans fångar och de av staden förvarade.

Över kommitténs förslag har yttranden avgivits av statskontoret, fångvårdsstyrelsen, byggnadsstyrelsen och länsstyrelsen i Örebro län. *Statskontoret* har på ett par punkter gjort erinringar mot de ekonomiska villkoren i avtalet. *Fångvårdsstyrelsen* har bortsett från vissa principiella synpunkter i stort sett godtagit förslaget. *Byggnadsstyrelsen*, som endast yttrat sig i vad avser den årliga hyran för häkteslokalerna, har ansett sig böra tillstyrka förslaget i denna del. *Länsstyrelsen* har icke haft något att erinra mot avtalets godkännande.

Departementschefen anför, att den med Örebro stad träffade överenskommelsen innebär, att kronan får tillgång till ett antal platser för häktade i det nya polishusbygget i staden. Överenskommelsen synes vara till fördel för såväl kronan som staden. Med anledning av de synpunkter som fångvårdsstyrelsen anført framhåller departementschefen, att beskaffenheten av de föreslagna häkteslokalerna uppfyller de fordringar, som beträffande dylika lokaler angivits i propositionen nr 68 till årets riksdag med förslag till lagstiftning om behandling av häktade och anhållna m. fl. I nämnda proposition har jämväl föreslagits bestämmelser med syfte att få till stånd en enhetlig reglering av behandlingen av de olika personkategorier som kan tillfälligt omhändertagas genom myndighets försorg. Beträffande de invändningar, som statskontoret rest rörande de ekonomiska villkoren i avtalet, erinras om att de ersättningsprinciper som tillämpats i förevarande fall i stort sett överensstämmer med dem som gäller enligt avtalet mellan kronan och Stockholms stad rörande ett rannsakningsfångelse i Stockholm och vilka godtagits av riksdagen (prop. 1956: 79; SU utl. 1956: 144).

Enligt nu förevarande avtal, som skall träda i kraft tidigast den 1 juli 1958 och är avsett att löpa med tre års ömsesidig uppsägningstid, skall väsentlig ändring i de rättsliga och faktiska förutsättningarna för avtalet ge parterna rätt att påkalla ändring eller jämkning.

Avtalet har godkänts av Örebro stad den 31 januari 1958.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den i propositionen redovisade preliminära överenskommelsen med Örebro stad rörande anordnande av häkteslokaler i staden. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtalsbestämmelser av det innehåll som föredragande departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 14 mars 1958 angivit.

Stockholm den 18 april 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström, Gillström, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, Einar Persson, Birger Andersson, Thun, Bergman, Rikard Svensson, Söderberg, Axel Johannes Andersson, Ivar Persson, Ragnar Bergh, Sunne och Jacobsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Thapper, Persson i Växjö, Staxäng, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Gustafsson i Stockholm, Nilsson i Göingegården, Almgren, Nihlfors, Mellqvist, Löfroth, fru Thorsson och fröken Liljedahl.